

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμάς 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

Διαχειριστής: Σ. ΒΕΛΛΗΣ

ΕΤΟΣ Ε' — ΑΡΙΘΜΟΣ 158

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πάσαν αἰτίαν:

“ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ”, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰανουαρίου 1910

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεπὴν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ἔλης καὶ ὑπεύθυνοι

ΠΙΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ—Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ—Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΕΠΙ ΞΕΝΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

ΡΩΣΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

Ὀλόκληρος σχεδὸν ὁ νομικὸς τύπος τῆς Εὐρώπης καὶ μέγα μέρος τοῦ σοβαροῦ πολιτικοῦ συζητεῖ ἀπὸ ἐβδομάδος ἐπὶ τοῦ ἐπεισοδίου μεταξὺ Ρωσίας καὶ Γερμανίας, ἐξ οὗ προέκυψε καὶ αὖτις τὸ ζήτημα, ὅπερ οὐχὶ τὸ πρῶτον ἀπησχόλησε τὴν ἐπιστήμην τοῦ Διεθνούς δικαίου, ἐκ παραλλήλου δὲ καὶ τὴν διπλωματίαν. Ὑπὸ ποίας λεπτομερείας, ἐφ' ὅσον αὐταὶ εἶνε μέχρι τῆς σήμερον γνωσταὶ εἰς ἡμᾶς, προέκυψε τὸ ἐπεισόδιον, παρατίθεται κατωτέρω. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ ἐνδιαφέρει πάντα νομικὸν δὲν εἶνε αἱ λεπτομέρειαι αὐταί, οὐδὲ ἡ τροπὴ ἢ τὸ ζήτημα θὰ λάβῃ ἀπὸ διπλωματικῆς ἐπόψεως, ἀλλὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ὡς καθαρῶς νομικόν. Οὕτω τιθεμένου τοῦ ζητήματος, ἡ ἐφημερίς ἡμῶν ἐξήτησε τὴν γνώμην ἐνὸς ἐκ τῶν μάλ्लων ἐγκρίτων ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, ἂν μὴ καὶ τοῦ μόνου παρακολουθοῦντος τὴν ἐν Εὐρώπῃ κίνησιν, πλειστάκις δὲ πλέον ἢ εὐπροσώπως ἐκπροσωπήσαντος τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην τοῦ Διεθνούς δικαίου ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ἡ γνώμη αὕτη συνοψίζεται ἐν τοῖς ἑξῆς:

Τὸ ἐπεισόδιον εἶναι ὄντως τὰ μάλιστα διαφέρον ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἐπόψεως, καὶ τοὶ δὲ πλείστοι αὐτοῦ λεπτομέρειαι δὲν διευκρινίζονται ἐπαρκῶς ὥστε ἐκ τῶν δεδομένων πραγματικῶν στοιχείων νὰ δύναται νὰ σχηματισθῇ ἀσφαλῆς περὶ τοῦ ζητήματος νομικὴ γνώμη, οὐχ ἦτον ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε δημοσίας ἐπὶ τοῦ θέματος συζητήσεως προκύπτουσι τὰ κύρια σημεῖα περὶ ἃ στρέφεται ἡ διαφορά, ὥστε νὰ γείνη ἀντικείμενον ἐπιστημονικῆς ἐξετάσεως.

Δ

Ἐπὶ τῇ βάσει τελεσιδικίου ἀποφάσεως τοῦ Γερμανικοῦ ἐν Τσίγγ-τάου Δικαστηρίου, αἰτήσας τοῦ ἀποστράτου Γερμανοῦ λοχαγοῦ Η. ὡς ἐναγομένου καὶ ἀντενάγοντος, ἐπεβλήθη κατὰ τοῦ Ρωσικοῦ Δημοσίου, ἐνάγοντος καὶ ἀντεναγομένου, ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου τοῦ Βερολίνου, μεσοῦντος τοῦ Δεκεμβρίου 1909, κατάσχαισιν παρὰ τῆ ἐν Βερολίῳ Γραπέζῃ Mendelsohn et Co ἐπὶ ποσοῦ ὀφειλομένου τῇ Ρωσίᾳ. Ἐν τῇ περὶ τῆς πρόκειται κυρία ὑποθέσει, κατ' ἀνακοίνωσιν τῆς Deutsche Juristenzeitung, τὰ γεγονότα ἔχουσιν ὡς ἑξῆς: Ἐπὶ ἀγωγῆς τοῦ Ρωσικοῦ Δημοσίου κατὰ τοῦ Γερμανοῦ λοχαγοῦ Η. ἐνώπιον τοῦ ἐν Τσίγγ-τάου τῆς Κίνας Γερμανικοῦ Δικαστηρίου ἐγερθείσης, ἀντέταξεν ὁ ἐναγόμενος τέσσαρας ἀνταγωνιστικὰς ἀπαιτήσεις, ὧν ἡ τελευταία ἀφεώρα εἰς καταβολὴν τριῶν ἑκατομμυρίων ἐντόκως. Ἄλλ' ἐπὶ τῆς ἀναγωγῆς ἠρνήθη νὰπαντήσῃ τὸ Ρωσικὸν Δημόσιον, λόγῳ ἀναρμοδιότητος τοῦ Γερμανικοῦ Δικαστηρίου ὅπως δικάσῃ ἀλλοδαπὸν Δημόσιον. Ἀποδεξαμένου δὲ τὴν περὶ ἀπαραδέκτου τῆς συζητήσεως ἔνστασιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅπερ ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, μετερρυθμίσθη κατ' ἔφεσιν ἢ ἀποφασίς αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐν Σαγκαί Προξενικοῦ Δικαστηρίου, ἀναπέμφαντος τὴν ὑπόθεσιν ὅπως ἐκδικασθῇ εἰς τὸ Πρωτοδικὸν Δικαστήριον. Ἐκεῖ ἠρνήθη μὲν πάλιν τὸ Ρωσικὸν Δημόσιον νὰ συζητήσῃ, προβαλὼν καὶ πάλιν τὴν ἔλλειψιν δικαιοδοσίας αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ πρωτόδικον ἐν Τσίγγ-τάου Δικαστήριον, συμμορφούμενον τῇ κατ' ἔφεσιν ἐκδοθείσῃ ἀποφάσει, ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀρμόδιον καὶ κατεδίκασεν ἐρήμην τὸ Ρωσικὸν Δημόσιον εἰς καταβολὴν τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων ἐντόκως, τελεσιδικίου δὲ καταστάσεως τῆς ἀποφάσεως, ἐπεβλήθη ἡ ρηθείσα ἐν Βερολίῳ κατάσχαισιν ἐπὶ περιουσίας τοῦ Ρωσικοῦ Δημοσίου.

Ἐπὶ τούτοις, τῆς Ρωσικῆς Κυβερνήσεως ἀποταθείσης πρὸς τὴν Γερμανικὴν, ὁ Γερμανὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς ἐξήτησε τὸν διακανονισμὸν τῆς ἐν τῇ προκειμένῃ ὑποθέσει ἀρμοδιότητος, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν τε κατ' οὐσίαν κυρίαν δι-

κὴν καὶ εἰς τὴν ἐπιβληθείσαν κατάσχαισιν.

Ποία ἡ αἰτία τῆς δίκης δὲν συνάγεται ἐκ τῆς ἀνακοίνωσεως τῆς Γερμανικῆς νομικῆς ἐφημερίδος φαίνεται δ' ὅμως ὅτι προῦκειτο περὶ ἀγωγῆς τοῦ Ρωσικοῦ Δημοσίου ἐπὶ παραδόσει πλοιοῦ ἀγορασθέντος κατὰ τὸν ρωσοῖαπωνικὸν πόλεμον, φέροντος δὲ πολεμφοδία καὶ τηλεβόλα, καθ' ἣς ἀγωγῆς ἀντέταξεν ὁ ἐναγόμενος τὰς ὡς ἄνω ἀνταγωνιστικὰς ἀπαιτήσεις, ἀδύνατον ἡμῖν πῶθεν πηγαζούσας.

Δ

Καὶ τοῦτο μὲν τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς ὑποθέσεως. Τὰ δ' ἐκ τοῦ πραγματικοῦ τούτου προκύπτοντα νομικὰ ζητήματα εἶναι, κατ' ἡμετέραν γνώμην, δύο κυρίως πρῶτον μὲν, ἂν ἡδύνατο νὰ δικάσῃ τὸ Γερμανικὸν Δικαστήριον ἐπὶ τῆς κατὰ τοῦ Ρωσικοῦ Δημοσίου ἀναγωγῆς, δεύτερον δὲ, ἂν ἐγκύριως ἐπεβλήθη κατάσχαισιν ἐν Γερμανίᾳ, ἐπὶ περιουσίας ἀνηκούσης ἀλλοδαπῆς κράτει—τιθεμένης ἐκτός τῆς παρουσίας συζητήσεως τῆς ἐγερθείσης ἐτέρας ἀμφισβητήσεως, τῆς ἀφορώσεως εἰς τὸ παραδεκτὸν τῆς ἐν ἀμφοτέροις ταῖς περιπτώσεσιν ἐπὶ διακανονισμῷ τῆς ἀρμοδιότητος αἰτήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ—διότι ἡμφισβητήθη καὶ τὸ δυνατόν τοῦ διακανονισμοῦ τῆς ἀρμοδιότητος μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἐν τῇ κυρίᾳ δίκῃ τελεσιδικίαν καὶ τὸ καθόλου παραδεκτὸν ἐν τῇ προκειμένῃ τοῦ διακανονισμοῦ τῆς ἀρμοδιότητος.

Τῶν τεθέντων δύο ζητημάτων διεθνούς δικαίου ἐπελήφθησαν ἤδη ἐν δημοσίᾳ συζητήσεσιν ἐξ ἐνός μὲν ὁ ἐν Κιέλφ καθηγητῆς πολὺς Niemeyer, ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ δημοσιευθέντι ἐν τῇ Juristenzeitung, ἐξ ἐτέρου δὲ, ἐν ἀνακοίνωσει τῆς Voss'sche Zeitung, ὁ πρῶτανος τῶν ἐν Γερμανίᾳ διεθνολόγων v. Bar, καθηγητῆς ἐν Γοττίνῃ, ἀμφότεροι μὲν μὴ ἐκφράζοντες σαφῶς ὁρισμένην γνώμην δι' ἔλλειψιν ἐπαρκούς γνώσεως τῶν τῆς δίκης στοιχείων, ἀποκλίνοντες δὲ μάλλον, ὡς φαίνεται, ὁ μὲν ὑπὲρ τῆς ἀναρμοδιότητος τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων καὶ τοῦ ἀκατασκέτου τῆς ρωσικῆς περιουσίας ἐν Γερμανίᾳ, ὁ δὲ, ἀποφαινομένου ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος, ὑπὲρ τῆς ἀρμοδιότητος τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων ἰδίᾳ πρὸς ἐκδίκασιν ἀναγωγῆς, ἐπ' ἀγωγῆ τοῦ Ρωσικοῦ Δημοσίου, συμφώνως καὶ τῇ ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ ἀνεκκαθεν ὑποστηρηθείσῃ γνώμῃ (v. Bar. Lehrbuch des Intern. Privat u. Strafrechts σελ. 344).

Ὁ Niemeyer κυρίως ἐπιμένει εἰς τὴν ἀνάγκην καθορισμοῦ τοῦ πολλὰ πράγματα παρέχοντος τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ θέματος τῆς δικαιοδοσίας τῶν πολιτειῶν ἐνώπιον τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων, διὰ διεθνούς συμβάσεως γενικῆς, προτε-

νει δ' ὅπως καταστῶσιν ἀπολύτως ἀναρμόδια τὰ δικαστήρια, ἵνα δικάζωσιν ἀλλοδαπὰς πολιτείας. Ὁ ἐκ τούτου δι' αὐτὰς τὰς πολιτείας κίνδυνος ἀκαταδιώκτου τῶν ὀφειλετῶν αὐτῶν δύναται νὰ ἀρθῇ, κατὰ τὸν Niemeyer, δι' ἐκχωρήσεως τῆς ἀπαιτήσεως, ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ πρὸς αὐτὴν τὴν πολιτείαν, ἢ ἀνήκουσι τὰ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου ἀρμόδια δικαστήρια.

Δ

Ὅντως τὸ τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων, ἐν ἀστικαῖς ὑποθέσεσιν, ὅπως δικάζωσιν ἀλλοδαπὴν πολιτείαν ζήτημα εἶνε ἐκ τῶν τὰ μάλιστα ἀμφισβητούμενων. Ἡ τῆς πολιτείας ἑτεροδικία, λόγον ἔχουσα τὴν διὰ τὴν πολιτείαν ἕνεκα τῆς κυριαρχίας αὐτῆς ἔλλειψιν δικαιοδοσίας παρ' ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων, κατὰ τὸ par in parem non habet jurisdictionem, ὑφίσταται μὲν βεβαίως κατ' ἀρχὴν, ἀσυμφωνία δ' ὅμως κρατεῖ περὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς αὕτη ἀργεῖ. Καὶ ἡ μὲν θεωρία τῶν ἔχει ὅπως μάλλον περιορίσῃ τὴν ἑτεροδικίαν, εἴτε θεωροῦσα ταύτην ἐνέχουσαν κυρίως μόνον τὴν ἐξαιρέσιν ἀπὸ τῆς καταναγκαστικῆς ἐξουσίας τῶν ξένων δικαστηρίων (v. Bar. ἐν τῷ σημειωθέντι ἔργῳ αὐτοῦ) εἴτε καὶ πέραν τούτου βρῖνισσα καὶ δεχομένη εἴτι καὶ τὸ κατασχετὸν τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ-περιουσίας τοῦ ἑτεροδίκου (Paeppe, Etudes sur la Compétence civile à l'égard des États étrangers ἀρ. 50) καὶ αὐτὴν τὴν ἐν δίκῃ μεταξὺ δύο κρατῶν ἀρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων (αὐτόθι ἀρ. 53. Ἄλλὰ πρβλ. τὴν ἀντίθετον γνώμην τοῦ Liszt, Völkerrecht § 7 σελ. 69, ἐπικαλουμένου ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου τὴν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως Ζάππα μελέτην Γ. Στρέιτ, L'Affaire Zappa. Conflit franco-roumain σελ. 75 ἐπ.). Ἡ δὲ τῶν δικαστηρίων τῶν πλείστων κρατῶν πρακτικὴ μάλλον πρὸς εὐρυσιν τῆς ἀναρμοδιότητος ἀποκλίνει. Οὕτως ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Αὐστρίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπου δ' ὅμως γίνεται πολλὰκις διάκρισις μεταξὺ ἰδιωτικῆς φύσεως ἀποφάσεων καὶ τούτων ἀπορροεῶσιν ἐκ δημοσίου δικαίου πράξεων τῆς πολιτείας, ἐν Γερμανίᾳ, ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς (πρβ. Meili, Das Internationale Civilprocessrecht II σελ. 356). Ἄλλὰ καὶ ὅπου ἡ τελευταία αὕτη τάσις παρατηρεῖται, ἐξαιρέσιν ἀπὸ τῆς ἑτεροδικίας δέχονται τὰ δικαστήρια συνήθως ἐπὶ δικῶν περὶ ἐμπραγμάτων δικαίων ἐπὶ ἀκινήτων, ἐφ' ὧν κηρύσσονται συνήθως ἀρμόδια τὰ δικαστήρια (ἄλλως ἐν Αὐστρίᾳ) καὶ ἐπὶ ἐκουσίας ὑποβολῆς τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δικαστηρίων.

Σημειωτέον ὅτι ἐρωτηθείσα ἐν τῇ ὑποθέσει Ζάππα ἡ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου, ἐν εὐρείῳ μέτρῳ ἀπεφώνησε ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως δικαιοδοσίας τῶν πολιτειῶν, ἐκτός ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ διαφορῶν βᾶσιν ἔχουσῶν διεθνή σύμβασιν, ἰδίως δ' ἐξαιρούσα τὰς περιπτώσεις δικῶν περὶ ἀκινήτων, περὶ κληρονομίας, ἐφ' ὧν δέχεται ὑφισταμένην τὴν ἀρμοδιότητα, ὡς καὶ ἐν αἰς περιπτώσεσιν πρόκειται περὶ ἐκουσίας ὑποβολῆς τῆς πολιτείας ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστηρίου (πρβ. περὶ τούτου καὶ περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος Γ. Στρέιτ. Ἡ ὑπόθεσις Ζάππα § 28 ἐπ.). Ἐπίσης ἡ Ἀκαδημία τοῦ Διεθνούς Δικαίου, ἐπιληφθεῖσα τοῦ θέματος ἐν ἔτει 1891 (Annuaire de l'Institut de Droit International XI σελ. 436) κατέληξεν εἰς τὰ ἐπόμενα ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων ἐν δίκαις κατ' ἀλλοδαπῶν πολιτειῶν συμπράγματα: α') Ἀκατάσχετα εἶνε τὰ ἀνήκοντα ἀλλοδαπῇ πολιτείᾳ κινήτῃ καὶ ἀκίνητῃ, τὰ

προωρισμένα (affectés), τῇ συναινέσει τῆς ἐν ἣ κείνται πολιτείας, διὰ τὴν τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας ὑπηρεσίαν.

β') Δεκτὰ κατ' ἀλλοδαπῆς πολιτείας εἶναι μόνον αἱ ἐξῆς ἀγωγαί: αἱ ἐμπράγματοι ἐπὶ κινήτων ἢ ἀκινήτων κειμένων ἐν τῇ χώρᾳ, αἱ ὑπὸ τοῦ κράτους ὡς κληρονομίου ἢ κληροδόχου ἐγειρόμεναι, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς ἀσκουμένην ἐν τῇ χώρᾳ ἐμπορίαν ἢ βιομηχανίαν, αἱ ἐφ' ὧν ἐκουσίᾳ ὑπεβλήθη ἢ ἀλλοδαπῇ πολιτεία τῇ δικαιοδοσίᾳ τῶν δικαστηρίων, ἰδίᾳ καὶ διὰ τὰς κατὰ τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας ἀσκουμένας ἐκ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἀνταγωγὰς, αἱ ἐκ συμβάσεων συναφθεισῶν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἐφ' ὅσον δύναται νὰ ζητηθῇ ἢ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκτέλεσις ἐκρητῆς συμφωνίας ἢ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, τέλος αἱ περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἀδικήματος ἢ οἰονεὶ ἀδικήματος ἐν τῇ χώρᾳ τελεσθέντος. Ἐξαιροῦνται, κηρύσσόμεναι ἀπαράδεκτοι, αἱ ἀγωγαὶ ἐξ ἀσκήσεως κυριαρχίας τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκ συμβάσεως τοῦ ἐνάγοντος ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας, ὡς καὶ αἱ ἀγωγαὶ ἐκ δανείων τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας, συναφθέντων διὰ δημοσίας ἐγγραφῆς.

Δ

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι, παρ' ὅλην τὴν ἐν ταῖς πλείστασι λεπτομερείαις ἀμφισβήτησιν, ἡ κοινὴ νομικὴ γνώμη τάσσεται ὑπὲρ τοῦ ἀκατασκέτου τῆς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ περιουσίας ἀλλοδαπῆς πολιτείας. Ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς γνώμης ταύτης θὰ κατελήγομεν ἐν τῇ προκειμένῃ ἡμῖν θέματι, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀσφαλῆ τὰ ὡς ἄνω ἐκτεθέμενα στοιχεία τῆς ὑποθέσεως, εἰς τὸ ἄκυρον τῆς ἐπιβληθείσης ἐν Γερμανίᾳ ἐπὶ περιουσίας τοῦ Ρωσικοῦ δημοσίου καταστάσεως. Ἐπίσης ἡ νεώτερα κοινὴ γνώμη τῶν ἔχει πάντως, ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἀγωγὰς περὶ ἐμπραγμάτων δικαίων ἐπὶ ἀκινήτων, κειμένων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ἀσκουμένας κατ' ἀλλοδαπῆς πολιτείας, ἢ ἐπὶ ἐκουσίας ὑποβολῆς τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἡμεδαπῶν δικαστηρίων, ἵνα δεχθῇ ὑφισταμένην τὴν τούτων δικαιοδοσίαν μὴ χωρούσης ἑτεροδικίας.

Τὸ τελευταῖον τούτο δέον νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὴν προκειμένην ἡμῖν ὑπόθεσιν, καθ' ἣν ἐναγαγόντος τοῦ Ρωσικοῦ Δημοσίου καὶ ὑποβαλόντος ἑαυτὸ ἐκουσίως ὑπὸ τὴν γερμανικὴν δικαιοδοσίαν, ἀντετάχθη αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ἀνταγωγῆ.

Ἄλλ' ἐρωτᾶται, πᾶσα ἀνταγωγὴ εἶναι δεκτὴ κατ' ἀλλοδαπῆς πολιτείας ἐναγαγούσης; Εἶδομεν ὅτι ἡ Ἀκαδημία τοῦ Διεθνούς Δικαίου κηρύσσει δεκτὰς μόνως τὰς ἐκ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἀνταγωγὰς. Ἡ δ' Ἀγγλικὴ νομολογία ἤτις ἄλλοτε γενικώτερον παρεδέχετο πᾶσαν ἀνταγωγὴν, σήμερον (Journal de Droit International privé 1899 σελ. 402 ἐπ.) κηρύσσει παραδεκτὰς μόνως τὰς ἀνταγωγὰς τὰς ἀποτελούσας ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀγωγὴν ἢ μέσον ὑπερασπίσεως, ἦτοι ἂν ἀντικείμενον τῆς ἀναγωγῆς εἶναι τὸ αὐτὸ ὅπερ καὶ τῆς ἀγωγῆς. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος δὲν νομίζομεν ὅτι δύναται εὐκόλως νὰ διατυπωθῇ ἐν γενικῷ κανόνι, εἶναι δὲ μάλλον questio facti, ἐν τίνι μέτρῳ ἢ ὑποβολῇ τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δικαστηρίων ἐνέχει ἐν τῇ δεδομένῃ περιπτώσει καὶ συναίνεσιν πρὸς ἐκδίκασιν καὶ ἀνταγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀσκουμένης.

Πιθανὸν φαίνεται ὅτι διατηρεῖται μετὰ τῶν δύο κρατῶν θέλει τάμη τὴν διαφορὰν, βέβαιον δ' εἶναι ὅτι ἀπαραίτητος παρίσταται ἡ ἀνάγκη καθορισμοῦ τοῦ ὅλου θεσμοῦ διὰ διεθνούς συμβάσεως, ἵνα τεθῶσιν ἐκποδῶν αἱ τοσαῦται ἀμφι-

σθητήσεις επί θέματος πολλού έχοντος την σπουδαιότητα και όσημέραι συχνότερον άπαντώντος έν τή διεθνεί έπικοινωνία, ένα εκλίπωσιν ούτως αί άφορμαί δυσαρρεσειών μεταξύ τών πολιτειών. Ίσως δ' άντι τής ύπό του Niemeyer προτεινομένης λύσεως, όπως πάσα τού- αύτης φύσεως υπόθεσις έπαφίηται τή δι- πλωματική όδω, παρακαμπτομένου του δια τή κράτη κινδύνου δι' έκχωρήσεων πρός έπίδιωξιν έμμεσον δια τής άλλοδο- πής δικαιοσύνης τών κατά τών όφειλε- τών αυτών δικαιομάτων των, προτιμητέα θά ήτο ή παραδοχή και ύδρουσι διεθνούς μονίμου και πάντοτε προσιτού δικα- στηρίου, προωρισμένου όπως δικάζη πά- σαν τοιαύτης φύσεως διαφοράν κατά τήν γενομένην ήδη, επί θεμάτων εκδικάσεως θαλασσιών λειών, έν τή Βα της Χάγης συνδιασκέψει άπαρχήν εισαγωγής πα- ρεμφερούς θεσμού.

Τοιούτου διεθνούς δικαστηρίου, άντι τών έκάστοτε διεθνών διαιτησιών, ή ύ- δρουσις θά έμειοι τον κίνδυνον μερολη- πτικής άπονομής δικαιοσύνης επί των θε- μάτων τούτων και μάλλον θά προσήκειν είς αυτήν των κρατών τήν άνεξαρτη- σίαν, γενομένου ούτω γενναιοτέρου τινός βήματος, πρός τό παρόν έν ταίς μεταξύ ιδιώτων και άλλοδαπής πολιτείας διενέ- ξεσι, και προλειανομένης βαθμηδόν τής όδοϋ πρός τήν εγκατάστασιν—πρόωρόν πως έτι σήμεραν—μονίμου διεθνούς δικαστηρίου δια τας μεταξύ δύο πολι- τηϊών διαφοράς.

ΑΝΤΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΣ

Πρός τήν Διεθνοειν τής «Δικαιοσύνης»

Είς τον μεθ' όλης τής δυνατής έπιει- κείας γενόμενον ύπ' έμοϋ έλεγχοι των ά- νερωματίων έπισηματίων και άερολο- γημάτιων του κ. Αναστασιάδου, ό κύριος ούτος άπελογήθη κατά τήν είς παρωχη- μένας έποχάς συνηθιζομένην μέθοδον, τό μόν δια προσωπικών ύβρεων τό δε δια νέας άερολογίας.

Πάσα άπάντησις, είτε ως πρός τό έν είτε ως πρός τό έτερον σημεϊον, είνε κα- τωτέρα έπιστήμονος σεβομένου τήν ανα- τροφήν του και τον χρόνον του.

Θά έσιώπων έξ όλοκλήρου, όπως θά πράξω είς τό μέλλον δια πάσαν νέαν άσυ- ναρησίαν και χυδαιότητα προερχομένην εκ του κυρίου τούτου, άν δέν έδιγε και πάλιν τον νόμον περι βραχυπροθέσμων παραγραφών δια νά περιορίση τας άορί- στους μορφάς των προηγουμένων του άρθρων κατά τής 'Επιτροπής του 'Αστι- κοϋ Κώδικος είς τό ότι αυτή, μη έπιλη- φθείσα τής παραγραφής τής εκκρομοδι- κίας, κατέστησε τάχα άνευ πρακτικής ά- ξίας τας νέας διατάξεις. Ταύτα όμως λέ- γου ό κ. Αν., έν τω έδει νά γινώσκη- δι και τήν σύνταξιν και ψήφισιν του σχετικού νομοσχεδίου ίσχυεν ό θεσμός τής ανατροπής των δικών, έλέγχεται δια μίαν άκόμη φοράν άνίκανος νά έννοήση έν τή άρμονία των τας διατάξεις ένός και του αυτού δικαίου, άνίκανος έπομένως πρός οϊανδήποτε συγκριτικήν διαφοράν δι- καίων. 'Η τοιαύτη δε έπιστημονική άνε- πάρκεια δέν δύναται νά περικαλυφθή ούτε δια τής παραθέσεως όνομάτων και τίτλων ξένων διατριβών σολουμένων έξ ύποση- μειώσεων, ούτε δια τής βανανολογίας, είς ήν ή παρούσα άποτελεί τήν ύσάτην άπάντησίν μου.

'Αθήνησι τήν 9 'Ιανουαρίου 1910

Η. Ι. Αραβαντινός

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Η ΑΞΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Πλέον ή άπαξ ύπεδειξαμεν κατά καιροϋς τήν άπόλυτον ανάγκην τής μεταβολής του συστήματος επί τή βάσει του όποίου εισπράττεται μέχρι τουδε παρὰ των δικηγόρων ό φόρος του έπιτηδεύματος, έπανειλημμένως δε έγενόμεθα διερμηνείς τής έπιθυ- μίας τής μεγάλης πλειοψηφίας των έν 'Αθήναις δικηγόρων, όπως μετα- βληθή είς νόμον τό ύπό του Δικηγο- ρικού Συλλόγου 'Αθηνών συνταχθέν και από μηνών ύποβεβλημένον είς τήν Βουλήν νομοσχέδιον. 'Ατυχώς αί συστάσεις ήμών εκείναι δέν έτυχον τής δεούσης προσοχής, δέν είνε δε

άπίθανον και νά ήρμηνεύθησαν ως μη άντιστοιχοϋσαι είς τά πράγματα και ως υπερβολικάί.

Ταχύτερον όμως ή ως ήδύνατό τις νά άναμείνη έπήλθον τά γεγονότα. Μετά άμφιταλαντεύσεις διαφόρους και ήμικεκαλυμμένας βεβαιώσεις των δι- ευθυνόντων τήν νομοθετικήν έξουσίαν, οί έν 'Αθήναις δικηγόροι, μορφώσαν- τες τήν γνώμην, ότι δια των συνήθων ένεργειών ήτο πιθανόν νά μη έπετυγ- χάνετο άποτέλεσμά τι, προέβησαν είς άποφάσεις αίτινες, άν τά τής Πολι- τηίας είχον όμαλώς, άν άμφιβόλως δέν θά έτύγχανον τής έπιδοκιμασίας ου- δενός. Αί άποφάσεις αύται, αίτινες και έπραγματοποιήθησαν, είνε ή ά- ποχή από των συνεδριάσεων των δι- καστηρίων, συνεπεία δε τούτου έμα- ταιώθησαν ήδη αί συνεδριάσεις των 'Εμπορικών και Συνήθων του Πρωτο- δικείου, αί συνεδριάσεις των Είρηνο- δικείων και αί συνεδριάσεις των Συνο- πτικών και συνήθων του 'Εφετείου. Περιοριζόμεθα είς τήν ξηράν των γεγονότων αναγραφήν, άποφεύγοντες παν έπ' αυτών σχόλιον.

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ "ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ"

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τή 9η 'Ιανουαρίου

'Ητο ανάγκη, από τής στιγμής, καθ' ήν άνεικινήθη δημοσία ή πολυ- θρύλλητος καταστάσα υπόθεσις Δη- μοσίου-Παπανδρέου, μέχρι τής στιγ- μής, καθ' ήν θά έπελαμβάνετο τις αυτής ύπό ευρύτεραν σημασίαν, νά παρενέπιπτε χρονικόν τι διάστημα, διότι ούτω και μόνον είνε δυνατόν τό ζήτημα νά προσλάβη τον προσή- κοντα είς αυτό γενικώτερον και άντι- κειμενικόν χαρακτήρα.

Καθ' ήμιας ή υπόθεσις αύτη ούτε ώρισμένον άτομον άποβλέπει ούτε και τά έξυπηρετηθέντα ή μη ένώπιον των δικαστηρίων συμφέροντα του Δη- μοσίου, ταύτα και μόνον άφορᾶ, άλλ' άποτελεί τήν ένσάρκωσιν τρόπον τινά των όρων, ύπό τους όποιους άπαντα άνευ έξαιρέσεως τά χρίζοντα δικα- στικής μεσολαθήσεως δικαιώματα του Δημοσίου, γράφοντες δε δικαιώματα έννοούμεν και τας ύποχρεώσεις, ά- γονται πρὸ των δικαστηρίων. 'Εάν τις είπη ότι έν τή δημοσία ταύτη λει- τουργία, ήτις άποκαλείται Δικαστι- κόν τμήμα του ύπουργείου των Οίκο- νομικών, άγνοεί τελείως ή δεξιὰ τι ή άριστερά ποιεί, οϋ μόνον οϋδεμίαν υπερβολήν λέγει, άλλ' εκφράζει, ίσως μάλιστα οϋχι πιστῶς, εκείν' όπερ έν τή πραγματικότητι λαμβάνει χώραν. Οϋ μόνον δε τό τμήμα τούτο έν οϋδε- μιᾶ άπολύτως διατελεί πρὸς έαυτό έπικοινωνία, ήτοι οϋ μόνον τό κέν- τρον, όπερ εκπροσωπεί ό Δικαστικός Σύμβουλος, άγνοεί ως επί τό πλείστον τας κατ' ιδίαν κινήσεις των κατ' ιδίαν, οϋτως είπειν, τμημάτων, άτινα εκ- προσωποϋσιν οί καθ' έκαστον Νομι- κοί σύμβουλοι, αλλά και ή όλη αύτη μηχανή ζή ως έρμημίτης κατά κυριο- λεξίαν και ως ξένος παντελῶς πρὸς τήν όλην Διοίκησιν. Ποίαι αί εκ τού- του συνέπειαι, οϋ μόνον εϋνόητον είνε, άλλὰ και άνὰ πάσαν στιγμήν προσ- πίπτουν και είς τά μάλλον άδαή βλέμ- ματα των έξ οϋδότηποτε λόγου έρχο- μένων είς συνάφειαν με τον κλάδον τούτον, άνὰ χρονικά δε διαστήματα, παν άλλο ή άραιά, εκσπῶσιν αί συνέ- πειαι αύται και συνταράσσουν και τον ήμερήσιον τύπον και τήν κοινήν γνώ- μην, ότε μόν ως υπόθεσις Παπα- νδρέου, άλλοτε δε ως υπόθεσις Κόκορη και άλλοτε ως υπόθεσις τούτου ή έ- κείνου, πάντοτε όμως ως άπόδειξις

ότι οί όροι, ύφ' οϋς τό Δικαστικόν τμήμα, είς ό τόσα του Δημοσίου συμ- φέροντα είνε άναθεθειμένα, είνε όροι κατώτεροι και εκείνων ύπό τους ό- ποιους και όπωροπώλησιν άκόμη δέν θά άπεφάσιζε νά κατέλθη πρὸ των δικαστηρίων.

Τί είς παλαιότερους χρόνους συνέ- βαινεν, ή ιστορία δέν περιέσσε με- χρις ήμών. 'Από τής έποχής όμως, καθ' ήν τήν έν τῷ ύπουργείῳ των Οικονομικών έδραν του Δικαστικού Συμβούλου κατέλαβεν ό άποθανών Χριστός Πετρόπουλος, ήτοι από δύο περίπου δεκαετηρίδων, μέχρι τής σήμερον, άν έξαιρέση τις μίαν άρνη- τικήν τιμότητα, ήτις έχαρακτήριζε και τον άποθανόντα εκείνον και τον διαδεχθέντα αυτόν κ. 'Αριστ. Γλαρά- κην, κατά τά άλλα αί δικαστικά του Δημοσίου υπόθεσις σύρονται ένώπιον των δικαστηρίων και έρημοι πάσης οϋσιαστικωτέρας έποπτείας κυλλόνται επί έτη ένώπιον αυτών και λύνονται— ό Θεός άς κάμη λύσιν τό οϋτω λεγό- μενον—καθ' όν τρόπον ή ή μοίρα ευ- δοκήση ή ή κηδεμονία, ήν αυτεπαγ- γέλτως άσκούσιν επ' αυτών τά δικα- στήρια, συντελέση, σύρονται δε και κυλλόνται και λύνονται, άφου προη- γουμένως διήνυσαν όλους τής δικαιο- δοσίας τους βαθμούς και διήλθον τας γεφύρας όλων των τυπικών ένστά- σεων, διωλισμέναί πλέον δικονομικῶς, οϋτως ώστε τό πρώτον βλέμμα ένός άπείρου παρατηρητοϋ δέν θά συγκρα- τηθή από του νά εκφράση τά άνεπι- τήδευτα αυτού συγχαρητήρια είς τον τοιαύτην άντιτάξαντα υπεράσπισιν ά- κοίμητον 'Αργον των δημοσίων συμ- φερόντων Νομικόν σύμβουλον.

'Η δε κατ' οϋσίαν υπεράσπισις και λύσις;

Αί αίτήσεις θεραπείας, άλλαι προ- φανῶς δίκαιαι και άλλαι εκδικαστικάι και πλεονεκτικάί, κατά δωδεκάδας ρίπτονται είς τους διαφόρους καλά- θους, λοχίαί μετατρέπονται έν δια- στήματι έτών είς Συνταγματάρχας, κάτοχοι τεμαχίων γής, νομίμως ή και παρανόμως καταληφθέντων, με- ταβάλλονται είς άληθεις εισοδημα- τίας ύπό τον τύπον τής κατ' έτος ά- ποζημιώσεως δια τήν πρόσσοδον, ήν θά είχον άν επί των καταληφθέντων άνηγείροντο 'Ισπανικοί πύργοι, και έν τῷ μεταξύ, ένῶ τά σχετικά του Προ- ύπολογισμοϋ κονδύλια όλονέν όγ- κούνται, είς οϋδενός τον νοϋν επήλθε νά επιβάλη χειρα επί του Αϋγείου αυ- του, νά συμβιβάση τους μέν, νά εκ- καθαρίση οϋσιαστικῶς και ανθρωπί- νως τας άπαιτήσεις των δε, νά θέση τέρμα είς τό άνευ λόγου εισόδημα των άλλων, νά φράξη έν γενεί τας όπάς, δια των όποιων τόσος ιδρώς των εκτιόντων τους φόρους και τόσος δημόσιος πλοϋτος διαρρέει.

'Οπερ δε τό οϋσιωδέστατον, χάρις είς τό στενωϋς διεκπεραιωτικόν και γραφειοκρατικόν σύστημα, τό όποιον χαρακτηρίζει τήν ύπηρεσίαν ταύτην, πάσα έποπτεία οϊασδήποτε άνευ έξαι- ρέσεως ύποθέσεως εξαφανίζεται τε- λείως από τής στιγμής τής επιδόσεως τής άγωγής, δέν αναφαίνεται δε οϋδε μετά τήν τελεσιδικίαν, ήτις, σχεδόν κατά κανόνα, έπέρχεται μετά δεκαε- τηρίδας, ένῶ έν τῷ μεταξύ ή άπαίτη- σις έχει γιγαντωθή και ως γίγας πλέον εισορμᾶ είς τό Δημόσιον ταμείον, όπερ άπομυζᾶ, άνάλόγως πρὸς τους όδόντας του δικαιοϋχου.

'Υπό τοιούτους όρους είνε δυνατόν επί μακρόν έτι νά λύη δικαστικῶς τας διαφοράς του τό Δημόσιον;

'Ας παραμείνη άνευ άπαντήσεως τό έρώτημα τούτο.

Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΦΑΝΕΡΑΣ ΑΝΑΚΡΙΣΕΩΣ

'Ο κατά τήν συνεδρίασιν τής 11' Ιανου- αρίου 1910 τής Βουλής είς τρίτην ανά- γνωσιν ψηφισθείς νόμος έχει ως εξής :

'Αρθρον 1.

Τό άρθρον 273 τής ποιν. δικονομίας κα- ταργείται.

Τά άρθρα 165 και 257 αυτής τροποποιού- νται ως εξής:

'Αρθρον 165. Συγχωρείται είς τον κατη- γορούμενον ή τον συνήγορόν του, άμα ως προσέληθη ή προσαχθή πρὸς εξέτασιν ή άπολο- γίαν ένώπιον του άνακριτοϋ τής ύποθέσεως, νά λάβη γνώσιν άπάντων των περι τήν άνα- κριτην έγγραφων, χορηγούνται δ' αυτόϋ, ίδια αυτού δαπάνη, έν περιπτώσει έγγραφου αίτή- σεως του, ύποβαλλομένης επί άποδείξει τῶ άνακριτῆ και αντίγραφου.

'Επί τῷ σκοπῷ τούτῳ δικαιούται ό κατη- γορούμενος, δι' έγγραφου αίτήσεως, ύποβαλ- λομένης τῷ άνακριτῆ άμέσως και επί άποδεί- ξει, φερούση βεβαίωσιν τής ήμέρας και ώρας τής παραδόσεως τής αίτήσεως, νά αίτησῆται προθεσμίαν 48 ώρών, πρὸ τής παρελεύσεως τής όποιας δέν ύποχρεούται είς άπολογίαν. Δευτέρα τοιαύτη προθεσμία χορηγείται αυτό- μόνον, συναινούσης του άνακριτοϋ 'Ο άνα- κριτής όφείλει, άμέσως μετά τήν βεβαίωσιν τής ταυτότητος του κατηγορούμενου, νά εξηγή αυτόϋ σαφῶς άπαντα τά άνωτέρω δι- καιώματα αυτού, άμέσως δ' ύπό τήν τοιαύτην εξήγησιν, γραφομένην έν τῷ έκθέσει, ύπο- γράφει και ό κατηγορούμενος. 'Ο κατηγο- ρούμενος, κατά τήν άπολογίαν του και κατά πάσαν και αυτήν έτι τήν κατ' άνειπαράστασιν πρὸς μάρτυρας έτέρους, κατηγορούμενος ή παθόντας εξέτασιν του, δικαιούται νά παρί- σταται μετά συνήγοροϋ, δι' ό και κλητεύεται 24 τοϋλάχιστον ώρας πρὸ πάσης τοιαύτης άνακριτικής ένεργείας. Σύντησις τής πρὸς εμφάνισιν τοιαύτης προθεσμίας συγχωρείται μόνον ένθα και κατά τό άρθρον 124 ένορκος εξέτασις, βεβαιουμένης τής συντελούσης περιπτώσεως δι' εκθέσεως του άνακριτοϋ. 'Εάν ή πρᾶξις έχει χαρακτηρησθή ως κακούρ- γημα, ό άνακριτής ύποχρεούται, νά διορίση έξ επαγγέλματος συνήγορον είς τον άνευ τοι- οούτου προσελθόντα πρὸς άπολογίαν κατηγο- ρούμενον, εκτός εάν ρητῶς ζητήση τήν άνευ συνήγορου παράστασιν του.

'Εν οϋδεμιᾶ περιπτώσει επιτρέπεται ή άπαγόρευσις τής συγκοινωνίας του κατηγο- ρημένου πρὸς τον συνήγορον. Πάσα παραβία- σις των εκ του παρόντος άρθρου δικαιωμάτων του κατηγορημένου συνεπάγεται, πλην τής επί παραβάσει καθήκοντος καταδίωξεως του ύπαιτιου, τήν άκυρότητα τής διαδικασίας.

'Αρθρον 257. Παραπεμπόμενης δικής τινός είς τό δικαστήριον των Πλειμμελειοδικών, ή κλήσις γίνεται έπιμελεία του Εισαγγελέως κατά τά άρθρα 162 και επ.

'Αρθρον 2.

Είς τό άρθρον 363 τής Ποιν. Δικ. προστί- θεται τελευταίον εδάφιον έχον οϋτω :

'Επί ποινή άκυρότητος τής διαδικασίας απαγορεύεται είς τον όπωσδήποτε άνακριτικά ή εισαγγελικά καθήκοντα έν τινι ύπόθεσει και κατά τό άνακριτικόν στάδιον αυτής εκπλη- ρώσαντα νά μετάσχη τό δικαστήριον των πλειμμελειοδικών ως πρόεδρος ή δικαστής κατά τήν εκδικασιν τής αυτής κατηγορίας. 'Εξαιρητικῶς επιτρέπεται τούτο όσάκις έν τινι Πρωτοδικείῳ δέν είσι τοποθετημένοι πλείονες των 3 δικαστῶν συμπεριλαμβανομέ- νου και του Προέδρου».

'Αρθρον 3.

Τό άρθρον 11ον του ΒΚΗ' περι δικαστη- ρίου κακούργιοδικών νόμου τροποποιείται οϋτω :

'Είς τό συγκροτηθόσμενον δικαστήριον των συνέδρων πρὸς εκδικασιν κατηγορίας τι- νός απαγορεύεται επί ποινή άκυρότητος τής διαδικασίας νά μετάσχη ως πρόεδρος ή σύ- νεδρος ό επί τής αυτής ύποθέσεως και κατά τό άνακριτικόν στάδιον αυτής όπωσδήποτε εκτελέσας έργα άνακριτικά ή εισαγγελικά».

'Αρθρον 4.

Είς τό άρθρον 114 τής Ποιν. Δικονομίας προστίθεται τελευταίον εδάφιον έχον οϋτω :

'Επί ποινή άκυρότητος τής διαδικασίας δέν εξέτάζονται επ' άκρατηρίου ως μάρτυρες εκείνοι, οτινες έν τῷ αυτή ύπόθεσει εξέτέ- λεσαν εισαγγελικά ή άνακριτικά καθήκοντα ή έργα γραμματέω; τής άνακρίσεως.

Είς τό άρθρον 138 τής Ποιν. Δικονομίας μετά τήν λέξιν «κατηγορούμενοι» προστίθε- ται ή φράσις «πλην τής περιπτώσεως του άρθρου 165».

'Αρθρον 5.

'Η ισχύς του παρόντος νόμου ως και του νόμου «περι μεταρρυθμίσεων διατάξεων τινών των άφορώντων τήν διαχείρισιν τής Ποινικής Δικαιοσύνης και τας κατ' αυτήν δαπάνας νό- μων» άρχεται από τής είς τήν 'Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως των.

Πάσα προγενεστέρα διάταξις αντικειμένη είς τον παρόντα νόμον ως και πάσα τοιαύτη όπωσδήποτε τροποποιούσα τό άρθρον 165 τής Ποινικής Δικονομίας καταργείται.

ΝΟΜΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

Σήμερον Σάββατον 16 Ιανουαρίου και ὡραν 6 μ. μ. ο κ. Γ. Δουβουνιώτης ἀνακοινώσει μελέτην αὐτοῦ : «Περὶ τελῶν χαριστήριον».

Εἶσοδος ἐλευθέρᾳ

Αἰ στήλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὐρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μετὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Δημοσιεύομεν ἕν ἐτέρᾳ στήλῃ τὸν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς τῆ 11ῃ Ιανουαρίου ἐ. ἔ. ψηφισθέντα νόμον, δι' οὗ εἰσάγεται καὶ παρ' ἡμῖν ἀνάκρισις οὐστήμα φανεραῖς ἀνακρίσεως, εἰσάγονται δὲ καὶ ἄλλαι τινὲς διατάξεις προφυλάσσουσαι ἀπὸ τῶν αἰτιάσεων τῶν κατηγορουμένων ὅτι καθίστατο καθ' ἕνα τὰ στάδια τῆς διαδικασίας ἡ θέσις των καταθλιπτικὴ καὶ στάδιον προκατελιγμένης καταδιώξεως. Τὸ εἰσαγόμενον οὐστήμα ὀφείλεται, δύνανται τίς νὰ εἴπῃ ἀποκλειστικῶς, εἰς τοὺς ἀξιεπαίνως μελετημένους καὶ ἀξιοζηλεύτως ἐπιμόνους ἀγῶνας, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς, τοῦ συναδέλφου κ. **Ἰωάν. Δ. Πάλλη**, τοῦ ἐκ Μεγαρίδος βουλευτοῦ.

Ἡ «Δικαιοσύνη» αἰσθάνεται ἰδιάζουσαν εὐφροσύνην ἐπὶ τῇ εἰσαχθέντι οὐστήματι, ὑπὲρ οὗ συνήνωσεν ἀδιστακτικῶς τὴν γνώμην τῆς. Ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἡ «Δικαιοσύνη», συναισθανομένη καὶ τὴν εὐθύνην τῆς, ὑπολαμβάνει ὡς καθήκον τῆς νὰ τονίσῃ, ὅτι τὸ νέον τῆς ἀνακρίσεως οὐστήμα πρόκειται ν' ἀποδείξῃ τοὺς δικηγόρους κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν σεμνοῦς, ἀξιοπρεπεῖς καὶ ἀξιόους πάσης ἐμπιστοσύνης λειτουργοὺς τοῦ δικαίου, αὐστηροὺς ὑπερασπιστὰς τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, ἀλλὰ καὶ σοβαροὺς ἀντιλήπτορας τῶν ὑψίστων κοινωνικῶν συμφερόντων, ἐπ' ἀγαθῇ συνεργάτας τῶν τακτικῶν δικαστῶν. Ἐπὶ τέλους δὲν διατάσσεται νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θ' ἀποδείξῃ ἐπίσης τὸ νέον οὐστήμα τοὺς τακτικούς δικαστὰς φιλελευθέρους καὶ ἀπροφασίστους κριτὰς τῶν πράξεων ἐκεῖνων, δι' ἃς ἐνδιαφέρεται κυριώτατα μὲν ἡ κοινωνία, ἀλλὰ καὶ ἡ στοιχειωδέστερα ἀντιλήψις καθήκοντος πρὸς τοὺς ἀπειλουμένους ἀμέσως νὰ στερηθῶσι τῶν μεγίστων δικαιωμάτων καὶ ἀγαθῶν. Ἀπὸ τῶν ἀπόψεων τούτων χαριετίζομεν τὸν νέον θεσμόν μετὰ ἀληθοῦς χαρᾶς καὶ ἀδιστακτικῶν ἐλπίδων.

Προεκηρύχθη διαγωνισμὸς ὁκτώ ἐμισθῶν παρεδῶν καὶ ὁκτὼ ἀντεισαγγελῶν διὰ τὸ φυτώριον. Καὶ περὶ μὲν τῶν δευτέρων οὐδὲν ἡμεῖς ἔχομεν νὰ εἰπωμεν, ἀφοῦ ἔχομεν ἀδιστακτικὴν γνώμην ὅτι οἰκτρότατα κχετικὰ ἔσονται τὰ προκείμενα τοῦ φυτωρίου τοῦ τῶσον ἐπιπολαίως καὶ παιδαριωδῶς παρκαυσεθέντος. Ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ διαγωνισμοῦ τῶν ἐμισθῶν παρεδῶν προκειμένου, δὲν νομίζομεν εὐλογον ἀντίθετον γνώμην, ὅτι τουλάχιστον λίαν προῶρος προεκηρύχθη, ἀφοῦ δὲν ἠκούσθη μία ἀντίθετος γνώμη, ὅτι ἀπαιτεῖται ἀνένδοτος ἐπιμονὴ εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ εἰς ἀύξισιν τοῦ μισθοῦ τῶν δικαστῶν, ὅτι ἀπαιτεῖται ἀνένδοτος ἐπιμονή, μεθ' ὅλην τὴν ἀποτυχίαν καὶ τῆς Ἐπαναστάσεως, πρὸς κατάργησιν μερικῶν δικαστηρίων μεθ' ἃ καὶ μόνα ἔσται δυνατὸς ὁ καθορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαστῶν, μεσολαβού-

σης καὶ τῆς ἐπιβλαβόμενης ἀγρίας ἐκκαθάρσεως. Ἐν τούτοις κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ προκηρυθέντος διαγωνισμοῦ, θὰ δοθῇ ἄλλη μεγάλη περίστασις καὶ εὐκαιρία, ν' ἀποδείξῃ ὁ Ἄρειος Πάγον διὰ τῶν ἡγετῶν του, ὅτι πραγματικῶς καὶ γενναίως ἀπεφάσισε νὰ προσανατολισθῇ πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἰδέας καὶ ἀπαιτήσεις ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ ὑψίστου τῶν καθήκοντων του. Ἐχομεν δὲ μεγάλην περιέργειαν νὰ μάθωμεν, πῶς ἀντικαθίστανται καὶ οἱ κ. κ. Πρόεδροι καὶ Εἰσαγγελεῖς Πρωτοδικῶν τῆς δικτάξεως τοῦ νόμου ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ὁ ὑποψήφιος τριετὴ **συνεχῆ** δικηγορίαν.

ΙΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ

Ἐπικαιρότατα, ἐν σχέσει πρὸς ὅσα ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ παρατηροῦμεν, ἐπέρχεται ἡ κατωτέρω ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Πάτραις δικηγόρου κ. Α. Ἀγγελοπούλου.

Ἀξιότιμὲ κ. Συντάκτα

Μετ' ἀπορίας εἶδον νὰ γίνηται μέγας θόρυβος ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ καὶ ὑπὸ ἐπισημῶν καὶ ἀνεπισημῶν διὰ τινὰ ὑπόθεσιν ἐνὸς πτωχοῦ συναδέλφου, τοῦ ἐν Μεγαλόπολει ἐνασκούντος τὸ τοῦ δικηγόρου ἐπάγγελμα κ. **Νικ. Παπανδρέου**. Διὰ τὴν αἰτίαν, ἀδικηθεὶς προφανῶς ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἐδικαιώθη ὑπὸ τῆς Δικαιοσύνης τῆς πατρίδος του μετὰ μακρὸν δικαστικὸν ἀγῶνα, καθ' ὃν τὸ Δημόσιον ἐξήντησεν ὅλα τὰ μέσα τῆς στρεφοδικίας, εἰς ἀπόληρον λόγῳ ἀποζημιώσεώς του δραχ. διακοσίων κατὰ μῆνα!

Καὶ ἐνῷ τοιοῦτος θόρυβος γίνεταί περὶ τὸν πτωχὸν καὶ ἀνίσχυρον Παπανδρέου, ἄλλαι δικαστικαὶ ὑποθέσεις τοῦ Δημοσίου, αἵτινες πράγματι ἀποτελοῦσι σκάνδαλον, μένουσι κεκαλυμμένα καὶ οὐδεὶς τολμᾷ νὰ θίγῃ ταῦτα, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1901 αὐλικὸς τις ἐκ τῶν ἄγαν ἰσχυρῶν, οὗ τὸ ὄνομα ἀποσιωπῶ, σεβόμενος τὴν μνήμην του, τεθνεῶς γὰρ ἦδη, αἰτησάμενος παρὰ τοῦ Δημοσίου ἀποζημιώσιν ἐξήκοντα χιλιάδων δραχμῶν, διότι κατὰ τὸν ἀτυχή πόλεμον τοῦ 1897 στρατιωτικὰς τινεὺς διενεκτέρευσεν εἰς τὸν μῦθον του*, ἐδικαιώθη νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Δημοσίου δι' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατὰ πλειονοψηφίαν ἐκδοθείσης, δραχ. 25 χιλιάδας, ἐνῷ ὁ μειονοψηφῆσας δικαστὴς τῆς ὑποθέσεως, ὅστις ἦδη τυγχάνει εἰς ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἐφετῶν, λίαν γενναιοδῶρως ἐκτιμῆσας τὰς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἔκρινεν ὡς δικαίαν ἀποζημιώσιν του μόνον τὸ ποσὸν τῶν δύο χιλιάδων δραχμῶν, καὶ λέγω λίαν γενναιοδῶρως, διότι οἱ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐξετασθέντες ὡς μαρτυρῆσαι διακεκριμένοι ἀξιωματικοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, εἶχον καταθέσει, ὅτι ἡ γενομένη τῷ ἐνάγοντι ζημία δὲν ὑπερέβαινε τὰς δραχ. διακοσίας!

Ἦδη θὰ ἐρωτήσητε ἴσως τί ἐγένετο μετὰ τοῦτο; Ἀπολύστατα. Ὁ μὲν μειονοψηφῆσας δικαστὴς τῆς ὑποθέσεως μετέβη παράπαν ἐξ Ἀθηνῶν, οἱ δὲ πλειοψηφήσαντες πρωτοδίκαι προήχθησαν καὶ τὸ δόστηρον Δημόσιον, ὁρροδῆσαν πρὸ τοῦ ἰσχυροῦ αὐλικοῦ, δὲν ἐτόλμησεν οὐδ' ἔφρασεν νὰ κάμῃ κατὰ τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως, ἐνῷ τὸν ἀτυχῆ Παπανδρέου σέπτεται νὰ φέρῃ καὶ αὐτὸς ἐνώπιον τοῦ Ἄρειου Πάγου, καίτοι ἀποκτήσαντα τελεσιδικίαν!

Τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης δὲν ἔχω πρόχειρον, δύνασθε ὅμως εὐκόλως ν' ἀνεύρητε αὐτήν, ἐὰν θέλητε, καθόσον ἐξεδόθη ἐντὸς τοῦ ἔτους 1901.

Ἐν Πάτραις τῆ 4] 1] 1910

Διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως, ὁλως πρόθυμος

Ἄγγελος Ἀγγελόπουλος

Δικηγόρος

* Σ. Δ. Οἱ μύλοι ὑπῆρξαν πάντοτε πολῦτιμοι, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου τῆς Πρωσίας μέχρι τῶν νεωτέρων νεοελληνικῶν χρόνων.

Τόμοι τῆς «Δικαιοσύνης» πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς, τοῦ μὲν πρώτου ἔτους πρὸς δραχμὰς 5 τῶν δὲ λοιπῶν πρὸς δραχμὰς 7.50 ἑκαστός.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Πῶς φρουρεῖται ἡ ἀξιοπρέπεια τῶν δικηγόρων.

Ἡ «Δικαιοσύνη» εὐμενῶς ἀποδεχθεῖσα τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 152 ἐ. ἔ. φύλλῳ τῆς ἐπιστολῆς μου, εὐγνωμονοῦντος ἐπὶ τούτῳ, εὐδοκῆσει, εὐελπιστῶ, νὰ δεχθῇ πρὸς δημοσίευσιν καὶ ταῦτα, τοσοῦτω μᾶλλον, καθόσον ἐν σημειώσει τῆς ὑπὸ τὴν εἰρημένῃ ἐπιστολῇ μου δέχεται ὅτι καὶ ἐκτελεστοῦ δικηγορικοῦ πίνακος ἢ ἐκτέλεσις δύναται οὐχ ἦττον νὰ προσκρούῃ τῇ δικηγορικῇ ἀξιοπρεπείᾳ, τίθησιν ἄρα ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὸ ζήτημα, ἂν ἐγώ, ἐπιζητῶν νὰ ἐκτελέσω τὸν ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐπιστολῇ μου δικηγορικὸν πίνακά μου φέρωμαι ὄντως ἀπὸ δικηγορικῆς ἀπόψεως ἀξιοπρεπῆς. Πέπειθα δ' ὅτι θὰ μοὶ συγχαρηθῇ νὰ ἐπεκταθῶ κατὰ τι, ἐνθαρρυνόμενος ἐκ τοῦ ὅτι αὐτὴ αὕτη ἡ «Δικαιοσύνη» ἐθεώρησε τὸ προκείμενον ζήτημα ἄξιον λεπτομερεστεράς ἐρεύνης.

Τρία εἰσὶν ἐν προκειμένῳ τὰ προέχοντα ζητήματα. Α'. Ἡ ἐκτέλεσις δικηγορικοῦ πίνακος, ἢ ἀσκήσις ἄρα κεκτημένου ἐκ τοιοῦτου πίνακος δικαιώματος, προσβάλλει ἔστιν ὅτε τὴν δικηγορικὴν ἀξιοπρέπειαν; Β'. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Δ. Συμβουλίου Δικ. Συλλόγου ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ διενέξεων μεταξὺ δικηγόρου καὶ ἐντολέως τοῦ ἀμετακλήτως λυθεισῶν διὰ προεδρικοῦ πίνακος, καὶ ἐν γένει τίνα ἐνομοίαν ἔχει τὸ ἔδραφ. 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ περὶ Δικηγορικῶν Συλλόγων Νόμου; καὶ Γ'. Ἐχει ὁ Νόμος οὗτος ἀναδρομικὴν δύναμιν;

Α'. Ἡ ἀσκήσις κεκτημένου δικαιώματος καὶ δὴ ἐκ δικηγορικοῦ πίνακος, προσβάλλει ἔστιν ὅτε τὴν δικηγορικὴν ἀξιοπρέπειαν; Ὅτι ὁ λαθῶν ἐκτελεστὸν πίνακα δικηγόρος ἐκτήσατο τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἐκτελέσῃ, οὐδεὶς βεβαίως ἔσται ὁ ἀμφισβητήσων. Τί δ' ἔστιν ἀσκήσις δικαιώματος; Ἡ καρὰ τοῦ δικαιοῦχου ὡς τοιοῦτου χρήσις τῆς ἐν τῷ δικαίῳ ἐξουσίας. Ἄρα ὁ ἀσκήσων δικαίωμα εὐρίσκειται ἐν τῇ δικαίῳ, ὁ δ' ἐναντιούμενος εἰς τὴν ἀσκήσιν δικαιώματος ἀδικοπραγεῖ. Δίκαιον δὲ οὐδέποτε εἶναι τὸ ἠθικῶς κακόν, οἷον κακὸν καὶ ἡ ἀναξιοπρέπεια, οὐδ' ἀδικόν ἔστι ποτε τὸ ἠθικῶς καλόν, καθόσον τὸ δίκαιον ἐν τῇ ἠθικῇ ἔστιν ἐρριζωμένον. Ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἀρχὰς ἀνέκαθεν καὶ παρὰ πάντων, ἠθικολόγων τε καὶ Νομοδιδασκάλων, παραδεδεγμένως. Καὶ ὅμως τὸ Δ. Σ. τοῦ Δικ. Συλλόγου Ἀθηνῶν ἀντιδοξεῖ. Καὶ ἀδιαφοροῦν ὅτι ἐγώ, ἐκτελῶν δικηγορικὸν πίνακά μου, εὐρίσκομαι ἐν τῇ ἀσκήσει κεκτημένου δικαιώματος, ἠναντιώθη ἐμμέσως εἰς τὴν ἀσκήσιν ταύτην, ἀπειλήσαν κατ' ἐμοῦ πειθαρχικὴν ποινὴν ἂν μὴ παρητούμην ἀμετακλήτως τῆς ἀσκήσεως ταύτης (ἀπειλὴ ἔτι μᾶλλον τελεσφόρος προκειμένου πίνακος ἐκτελεστοῦ μόνον διὰ 45 δραχ.). Καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν δικηγορικὴν ὀλομέλειαν ἐρωτῶ: πῶς δύναται νὰ κατανοηθῇ ὅτι ὁ κεκτημένον δικαίωμα ἀσκήσων, ἄρα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἐν τῇ τῆς ἠθικῆς πεδίῳ ὧν, φέρεται παρὰ τὸ πρόπον, ἀνηθικοπραγεῖ, ἐν ᾧ ὁ ἐναντιούμενος εἰς τὴν ἀσκήσιν κεκτημένου δικαιώματος, ὁ κατὰ τὴν κατωτέρω ἄρα ἀδικοπραγῶν, μάχεται ὅχι ὅπως καταπνιγῆ τὸ δίκαιον, δὲν ἀδικοπραγεῖ, ἀλλ' ὅπως διαλάμψῃ τὸ πρόπον, ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς; Εἰς οἰωνὸς ἄριστος (καὶ τῆς δικηγορικῆς ἀξιοπρεπείας), σέβασθαι τοὺς Νόμους. Τεθέντος δὲ πρὸς στιγμὴν, ὅτι ἀληθεύουσιν οἱ φρονούντες, «τὸ κατὰ Νόμους πράττειν οὐκ ἔστι προπρότως ἀεὶ πράττειν», οὐδαμῶς ἔργον ἔστι Δικαστηρίων, πολλῶν δ' ἦσσαν Δικηγορικῶν Συλλόγων, ἀντιπράττειν τῇ κατὰ Νόμους πράττειν, ἀλλὰ σέβασθαι μὲν πᾶσαν νόμιμον ἐνέργειαν, ὑποδεικνύει δὲ τὰς ἐλλείψεις ἀνεπαρκῶν Νόμων καὶ διὰ τοῦ περὶ ἐκδικάσεως ἐνώπιον τῶν Προέδρων τῶν ἀπαιτήσεων δικηγόρων κατ' ἐντολέων των. Οὐαὶ τῇ πολιτείᾳ, ἐν ᾗ οἱ ἀξιοῦντες ὅτι νομομαθέστατοί εἰσι πάντων ἐπίτοιμοι φαίνονται διὰ τῆς μεθόδου φρουρήσεως τῆς δικηγορικῆς ἀξιοπρεπείας ἢ πάσης ἄλλης νὰ διδάξωσι τῇ λαῷ ὅτι οἱ Νόμοι οὐκ εἰσι πάντοτε σεβαστοί.

Ἀπορίας ἐντεθῆεν οὐ συνήθους ἄξιον, ὅτι τὸ Δ. Σ. τοῦ Δικηγ. Συλλόγου Ἀθηνῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 252 τῆς 19 Νοεμβρ. ἐ. ἔ. ἐγγράφου του (πῶς τάχα τοῦτο ὀνομαστῆον); ἀποφάνεται καὶ ἐπιβάλλει ὅπως ἀπόσχῃ τῆς ἐκτέλεσεως δικηγορικοῦ πίνακος μου καὶ παραιτηθῶ (ἐπι-

βάλλει!) παντὸς ἐξ αὐτοῦ δικαιώματός μου». Τί ἄλλο σημαίνει τοιοῦτον ἐγγράφον ἢ ὅτι δικαιούται τὸ Δ. Σ. Δικ. Συλλόγου, τὸ μὲν νὰ προσβάλλῃ κεκτημένα δικαιώματα τῶν μελῶν τοῦ ᾧ ἀνήκει Συλλόγου, τὸ δὲ, οὐ μόνον ν' ἀναστέλλῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκμηδενίσῃ (κατὰ τὸ σαφὲς διατακτικὸν τοῦ εἰρημένου ἐγγράφου) ἐκτελεστάς ἀποφάσεις; Ὅτι ἔχω κεκτημένον δικαίωμα ἐκ τοῦ πίνακος ὃν ἀφορᾷ τὸ εἰρημένον ἐγγράφον ὁμολογεῖται, καὶ ἄλλως ἀναμφισβήτητον, καθόσον (καὶ κατὰ τὴν παγίαν Νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων μας) οἱ Πρόεδροι τῶν Δικαστηρίων κατὰ τὴν ἐκδικάσιν ἀπαιτήσεων δικηγόρων κατ' ἐντολέων των δικαιοδοτοῦσιν ἐκπληροῦντες χρῆσιν Δικαστηρίου, ἄρα αἱ ἀποφάσεις των ἀποτελοῦσι δεδικασμένον. Ὅτι δ' ἐγγράφον οἷον τὸ εἰρημένον σημαίνει (παρὰ τὴν ἐν ὑποσημειώσει τῆς «Δικαιοσύνης» ὑπὸ τὴν ἐν τῇ ὑπ' ἀρ. 152 ἐ. ἔ. ἐπιστολῇ μου ἀντιγνωμίαν αὐτῆς) ἐκμηδένισιν δεδικασμένου ἀνεπίδεκτον σοβαρᾶς ἀντιρρήσεως ἐφ' ὅσον ὑποτίθεται καὶ ὅτι οἱ ἐκδόντες τὸ ἐγγράφον τοῦτο ὠρμήθησαν ἐκ πεποιθήσεως, ἐκ τῶν ἐπιλέκτων πολλοὶ τούτων τῶν παρ' ἡμῖν νομομαθῶν, περὶ τῆς νομιμότητος αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἰδέας (φρικτὸν ὑπολαβεῖν) τῆς ἐκφοβίσεως διὰ παρανόμου ἀπειλῆς πειθαρχικῆς ποινῆς, καὶ ὅτι πᾶς δικηγόρος εἶνε, κατὰ συνθήκην τουλάχιστον, ἀρκετὰ ἀξιοπρεπῆς καὶ φιλότιμος καὶ σέβεται ἐπὶ τοσοῦτον ἑαυτόν, ὥστε νὰ προτιμᾷ παντὸς ὕλικου συμφέροντος τὴν ἀποφυγὴν πειθαρχικῆς ποινῆς, ἀπειλούσης μείωσιν τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπολήψεως τῶν τε συναδέλφων του καὶ τῶν ἄλλων (ἐν προκειμένῳ δ' οὐδὲ ὕλικὸν συμφέρον θὰ εἶχον προβαίνων εἰς ἐκτέλεσιν πίνακος ἐκτελεστοῦ διὰ 46 δραχ., κινδυνεύων δ' οὕτω ν' ἀντιμετωπίσω πειθαρχικὴν ποινὴν μεῖζονος ποσοῦ). Πᾶσα ἀπόφασις Δ. Σ. Δικ. Συλλόγου ὑποτίθεται κατ' ἀνάγκην σεβαστῇ, ἐπιτακτικῇ δὲ ὧν ἐναντι ἀπευθύνεται. Καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τοιαύτης ἀποφάσεως οὐδὲν ἐκ τοῦ Νόμου ἐνδείκνυται θεραπευτικὸν μέσον (οὐδὲ προσφυγὴ δεκτὴ πρὸς τὰ Δικαστήρια ἀπαξ ληφθέντος προεδρικοῦ πίνακος), τίς ἡ πραγματικὴ, ἢ οὐσιώδης, ἢ πάσης κενῆς λέξεως ἐπιπλέουσα συνέπεια εἰμὴ ὅτι δύο κακῶν προκειμένων, ὕλικῆς ἢ ἠθικῆς ζημίας, τὸ μὴ χεῖρον παντὶ δικηγόρῳ περὶ πλείστου τὴν ὑπόληψιν του ποιουμένῳ ἔσται ἡ ὕλικῆς ζημία, ἢ ἀστοργος ἄρα ἐγκατάλειψις κεκτημένου ἔστω δικαιώματος τοῦ πρὸς ἀποφυγὴν πειθαρχικῶν ἱστοριῶν; Τί δ' ἔστι κεκτημένον ἡμῶν δικαίωμα; Κατὰ Demolombe «τὸ νομίμως καταστάν ἡμέτερον, ὅπερ παρ' οὐδενὸς τρίτου ἀφαιρετόν», καὶ ὅπερ, κατὰ Merlin, «ἀποτελεῖ μέρος τῆς περιουσίας ἡμῶν». Καὶ ἐρωτᾶται: τί ἐιρμὴ σκέψεων καὶ συλλογισμῶν κατέληξε τὸ Δ. Σ. τοῦ Δικ. Συλλόγου Ἀθηνῶν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 252 τῆς 19 Νοεμβρ. ἐ. ἔ. ἀπόφασίν του, δι' ἧς μοὶ ἐπιβάλλει «νὰ παραιτηθῶ δικαίωμάτός μου», μέρους ἄλλαις λέξεσι τῆς περιουσίας μου, ὅπερ οὐδεὶς ἀπολύτως δύναται νὰ μοῦ ἀφαιρέσῃ; Καὶ ἀπαντᾷ ἡ «Δικαιοσύνη»: δὲν κωλύσεται νὰ διεκδικήσῃ τὸ δίκαιόν σου, πρόσεχε ὅμως μὴ λόγῳ εὐπρεπείας πειθαρχικῶς τιμωρηθῆς...! Ἀλλ' ἔστι ποτε νοητὸν ὅτι τὸ διεκδικεῖν τινα δικαίωμα, τὸ διώκειν μέρος περιουσίας του δύναται ἀφ' οἷας δήποτ' ἀπόψεως νὰ προσάψῃ αὐτῷ ἀκοσμίαν, ἀξίαν μάλιστα ποινῆς; τοῦναντίον κατὰ τὸν μέγαν φιλόσοφον καὶ νομομαθῆ Γκέριγκ (Kamf um's Recht) κτήνος καὶ ἠθικὸς αὐτόχειρ εἶνε ὅστις ὑπομένει ἀδρανῆς νὰ τῇ καταπατῆται καὶ ἐνὸς λεπτοῦ δικαιώματι ὁ τοιοῦτος παραβιάζει καὶ τὰ πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὰ πρὸς τὴν πολιτείαν καθήκοντα, εἶνε ἀνάξιος νὰ ἔχῃ δικαιώματα! Ἐὰν τὸ Δ. Σ. τοῦ Δικ. Συλλόγου Ἀθηνῶν ἐφρόνει ὅτι κακῶς ἐλήφθη ὁ περὶ οὗ πρόκειται προεδρικός πίναξ, ὅπερ καὶ τοῦτο θ' ἀπέτειε ἀσέβειαν πρὸς δεδικασμένον καὶ μομφὴν ἐπὶ προεδρικῇ ἀμελείᾳ καὶ ἀδεξιότητι, μόνου νομίμου μέσου προσβολῆς τοιοῦτου πίνακος τῆς ἀνακοπῆς, ταύτην ὄφειλε νὰ ὑποδείξῃ καὶ πλεον οὗ, ἰκανὴν νὰ μεταύστησιν πᾶσαν τοῦ ὑπὲρ οὗ ὁ πίναξ ἀγλωστῆσαν ἐνδεικτικὴν δικηγορικῆς ἀναξιοπρεπείας, πρὸς καταπολέμησιν τῆς ὁποίας τῶσον ἀγωνιᾷ τὸ Δ. Σ. τοῦ Δικ. Συλλόγου Ἀθηνῶν, καὶ πᾶσαν ζημίαν τῶν ἐκ τοῦ πίνακος ὑποχρέου, οὐδαμῶς ὅμως ἐδικαιούτο τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀθαιρέτω γνώμῃ καὶ δι' ὑπαινεγμῶν περὶ ἐπιβολῆς (ἄλλως) πειθαρχικῆς ποινῆς νὰ καθιερώσῃ νέον

μέσον ανατροπής των προεδρικών πινακίων (δι' ην ανατροπήν οὐδ' αὐτὰ τὰ Δικαστήρια, ἐφ' ὅσον εἰσι κατώτερα, ἀρμόδια λόγῳ τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὴν ἱεραρχίαν σεβασμοῦ), ὑφύμνον ὑπεράνω τοῦ Νόμου, τιθέμενον ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὸν τρόπον τοῦ δικηγορικῆς φέρεσθαι ἐνὸς δικηγόρου, οὗ ἦτορον μὴ κρίνον αὐτὸν ἐν τῷ μεταξὺ ἄξιον πειθαρχικῆς ποινῆς! καὶ παρέχον λαθὴν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι καὶ τὴν ἀσέβειαν πρὸς τοὺς Νόμους ἀγιάζουσιν ὀρισμένοι σκοποὶ, καὶ δὴ ὁ τῆς περιφρονησεως τῆς δικηγορικῆς ἀξιοπρεπειας. Καὶ ἂν δὲν ἔχω σπουδαίους λόγους ν' ἀντιδοξῶ τῶν... Γκέρικ, θὰ εὐρεθῶ εἰς τὴν ἀνάγκην, ὅχι νὰ παραιτηθῶ, ὡς μοι ἐπιτάσσεται, δικαιομάτος, ἀλλὰ τοῦναντίον ν' ἀποδείξω ὅτι πᾶν ἄλλο ἢ ἀρεστὴ εἶναι μοι ἀδράνεια ἐπαπειλοῦσά μοι χαρακτηρισμοὺς οὐδαμῶς τονωτικῶς τῆς δικηγορικῆς ἀξιοπρεπειας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τιμητικῶς τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως. Ἄν δὲ τότε γεννηθῆ ζήτημα δικηγορικῆς ἀσέβειας πρὸς μίαν ἀντιπροσωπευτικὴν δικηγορικῆς ὀλομελείας ἀρχὴν, τίς ὁμοφώνως ἔσται ὁ ἠθικὸς κῦτουργὸς αὐτῆς; Καὶ τίς ἄλλος ἢ αὐτὴ αὐτὴ ἢ ἀντιπροσωπευτικὴ ἀρχὴ ἢ ἐν τῷ πέραν παντὸς μέτρον ζήλῳ τῆς πρὸς περιφρονησιν τῆς δικηγορικῆς ἀξιοπρεπειας, ὅχι δὲ καὶ τῆς φρονησεως χρηζούσης, μὴ ὀρρωδουσα οὐδὲ πρὸς κεκτημένον δικαιομάτων, οὐδὲ πρὸς δεδικασμένων; Καὶ τότε ἢ στάσις ἐμοῦ ἔσται στάσις δικηγόρου ἀναξιοπρεπῶς φερομένου ἢ πολίτου, κατὰ Γκέρικ, ἀξίου τοῦ ἔχειν δικαιομάτα, μαχομένου; (ἀκολουθεῖ).

Στέφ. Ν. Κωνσταντινίδης
δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

**ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΥΚΛΩΝΑ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΝΟΜΩΝ**

**Περὶ τῆς κατὰ τὸν νεαρὸν
ΓΤΥΑ' Νόμον φορολογίας
τῶν ἐν ζωῇ μεταξὺ συζύγων
δωρεῶν.**

Εἰς τὸ προλαβὸν φύλλον τῆς «Δικαιοσύνης» ὁ ἀξιότιμος συναδελφός κ. Κων. Παπαπάνος ἐδημοσίευσεν κρίσεις τινὰς ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν ἀνωτέρω Νόμον νεωστὶ ἐπὶ τῶν μεταξὺ συζύγων ἐν ζωῇ δωρεῶν ἐπιβληθείσης φορολογίας, ἀχθεὶς εἰς τὸ σπέραςμα, ὅτι ἡ φορολογικὴ διάταξις τοῦ ἀρθ. 10 ἐδ. β' τοῦ ΓΤΥΑ' Νόμου δέον νὰ μείνῃ ἀνεφάρμοστος ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ οὐσιαστικὸν Δίκαιον καὶ ὡς κατὰ παραδρομὴν τοῦ Νομοθέτου παρεισδύσασα εἰς τὸν Νόμον τοῦτον.

Καὶ ὡς πρὸς τὸν νοῦν τοῦ Νομοθέτου, ὃν καὶ ἡ «Δικαιοσύνη» ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ ἀκούωντος ἐτόνισεν, οὐδαμῶς δίσταμαι, μεμπτός δὲ κατὰ τοῦτο ὁ Νομοθέτης, ὅστις φορολογεῖ σχέσεις, ἃς αὐτὸς οὗτος ἀκύρους κατὰ τὴν σύστασιν τῶν χαρακτηρίζει, ἄγροισι ἐν τούτοις εἰς τὸ σπέραςμα, ἐκ τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων συλλογισμῶν, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἐφαρμοσίμος, καὶ ἐφαρμοστέα ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν ἐπὶ ταῖς ἐν τῷ αὐτῷ Νόμῳ ἀναγραφόμεναις ποιναῖς καὶ συνεπειαῖς, διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἰσχύος τῆς ἀπαγορευτικῆς τῶν μεταξὺ συζύγων ἐν ζωῇ δωρεῶν διατάξεως τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου καὶ μετὰ τὸν νεαρὸν ΓΤΥΑ' περὶ φορολογίας κληρονομιῶν κλπ. Νόμον, εἶμαι σύμφωνος τῷ κ. Παπαπάνῳ διὰ τε τοὺς ἐκτεθέντας ὑπ' αὐτοῦ λόγους, καὶ διότι φορολογικὸς Νόμος δὲν δύναται νὰ καταργήσῃ οὐσιαστικόν, ἂν μὴ ρητῆ, ἢ τοῦλάχιστον σαφῆς, ἐν τῷ φορολογικῷ Νόμῳ, παρεμβληθῇ τὸ οὐσιαστικὸν Δίκαιον διατάξις, ἐκ δὲ τοῦ σκοποῦ τοῦ φορολογικοῦ ἐν γένει Νόμου δυσχερὲς, ἂν μὴ ἀδύνατον νὰ συναχθῇ ποτε πρόθεσις καταργήσεως τοῦ οὐσιαστικοῦ Δικαίου. Ἀπαγορευομένων δὲ καὶ μετὰ τὸν νεαρὸν Νόμον τῶν μεταξὺ συζύγων ἐν ζωῇ δωρεῶν, τίνα ἐννοίαν ἔχει ἢ ἐν ἐδ. β' τοῦ ἀρθ. 10 αὐτοῦ διατάξεως; Ἰδωμεν ἐν τοῖς καθέκαστα: Προσέρχονται ἐνώπιον συμβολαιογράφου δύο σύζυγοι ἐξαιτούμενοι παρ' αὐτοῦ ὅπως

συντάξῃ ἔγγραφον δωρεᾶς ἀντικειμένου τινος περιουσίας μεταξὺ αὐτῶν ὁ συμβολαιογράφος ἐπὶ ταῖς ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ τοῦ ἀρθ. 172 Ὁργ. Δικ. συνεπειαῖς (ἀρθ. 141 Ὁργ. Δικ., Ποιν. Νόμ. Ἀρθ. 480 κλπ.), εἶνε ὑπόχρεως νὰ συντάξῃ τὸ δωρητήριον ἔγγραφον, ἐπιτασσόμενος πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν ἀρθ. 166 § 1 καὶ 172 Ὁργ. Δικ., καὶ καὶ μὲν ἐν ἀρθ. 172 ἀναφέρεται ὅτι αἰεὶ μόνος τὰς παρανομίας καὶ τὰς εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη ἀντιβαίνουσας αἰτήσεις δύνανται καὶ ὀφείλουσι (οἱ συμβολαιογράφοι) νὰ ἀρῶνται τὴν συνδρομὴν τῶν, ἀλλ' αἱ πράξεις αὗται προφανῶς εἰσὶν αἰ πρὸς τὸν Ποιν. Νόμον σχετιζόμεναι, ὡς τοῦτο σαφῶς συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ἐν συνεχείᾳ ἐν τῷ αὐτῷ ἀρθῷ ἀναφερομένης ἐπιβλήσεως τοῦ Εἰσαγγελέως, οὐδὲ πόρρωθεν δὲ δύναται νὰ νοηθῇ ὅτι πρόκειται περὶ ἀκύρων κατὰ τὸ ἀστ. Δίκαιον πράξεων, διότι περὶ παρανομῶν καὶ οὐχὶ περὶ ἀκύρων πράξεων οὐκ εἶ τὸ ἀρθρον τοῦτο; μὴ ὑπαρχούσης ὅθεν ἄλλης τινὸς διατάξεως ἐν τῷ Ὁργανισμῷ τῶν Δικαστηρίων, ἐπιτροπέουσης τῷ συμβολαιογράφῳ ν' ἀρνηθῇ τὴν συνδρομὴν τοῦ πρὸς σύνταξιν ἀκύρου κατὰ τὸ ἀστικὸν Δίκαιον πράξεως, ἔπεται ὅτι ὁ συμβολαιογράφος θὰ συντάξῃ τὸ δωρεᾶν μεταξὺ συζύγων ἐν ζωῇ ἀφῶρων ἔγγραφον ὡς θὰ συνέτασσε καὶ ἔγγραφον εἰς τὸ Βελλειάνειον Δόγμα ἀντικειμένου, ἢ ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρον ὄν. Προκειμένου δὲ ὁ συμβολαιογράφος νὰ συντάξῃ τοιοῦτον ἔγγραφον ὀφείλει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς φορολογικοὺς Νόμους, ἦτοι α') τὸν Νόμ. ΑΧΚΕ', ὑποβάλλων εἰς τὸ κατὰ τὰ ἀρθ. 12 καὶ 13 αὐτοῦ τέλος χαρτοσήμου τὸ ἔγγραφον, καὶ β') τὸν ΓΤΥΑ' ἀπαιτῶν τὴν προσχωγῆν τοῦ οἰκείου περὶ πληρωμῆς τοῦ κατὰ τὸ ἀρθ. 10 ἐδ. β' αὐτοῦ φόρου γραμματίου.—Ἐὰν ἡδύνατο νὰ μὴ συμμορφωθῇ πρὸς τὸν ΑΧΚΕ' Νόμον τότε δὲν θὰ συνεμορφούτο καὶ πρὸς τὸν ΓΤΥΑ', τοῦτο δὲ θὰ συνέβαινε ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐξ ἄλλου Νόμου (Ὁργ. Δικ. π. χ.) ἡδύνατο ἢ ὀφείλει νὰ μὴ συντάξῃ τοιοῦτο δωρητήριον ἔγγραφον, ἀλλὰ δεδομένου κατὰ τὰ ἄνω, ὅτι δὲν δύναται ὁ συμβολαιογράφος ν' ἀρνηθῇ τὴν σύνταξιν τοιοῦτου ἔγγραφου, δὲν εὐρίσκω λόγον δι' ὃν νὰ τῷ ἐπιτρέπηται νὰ μὴ ἐφορμῶσιν τοὺς φορολογικοὺς Νόμους, ἐν οἷς καὶ τὸν ΓΤΥΑ' Νόμον.—Ἄλλως τε ἡ μεταξὺ συζύγων ἐν ζωῇ δωρεᾶ δύνατον, κατὰ διάταξιν αὐτοῦ τοῦ Ἀστικοῦ δικαίου, νὰ κυρωθῇ, προσποθιόντος τοῦ δωρητοῦ τοῦ δωρεοδόχου, ὥστε δὲν πρόκειται περὶ καθαρῶς ἀνυπάρχοντος καὶ ἄνευ συνεπειᾶς τινὸς πράξεως, ἢ νὰ ἦ ἐντελῶς ἄσκοπος καὶ ματαία ἡ φορολογία δύναται δὲ καὶ τοῦτο νὰ ἔχη τὸ ἀποτέλεσμα ἢ εἰρημένη διάταξις, ὅτι δωρεᾶ μεταξὺ συζύγων ἐν ζωῇ, μὴ ὑποβληθεῖσα εἰς τὸν φόρον τοῦ ΓΤΥΑ' Νόμου, δὲν δύναται νὰ κυρωθῇ οὔτε διὰ τοῦ θανάτου τοῦ δωρητοῦ, ὡς ἐνέχουσα ἐξ ὑπαρχῆς τὸ μικρόδιον τῆς ἀκυρότητος.—Ἰσως ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθ. 10 ἐν γένει, ν' ἀποφυγῇ τὴν καταστρατήγησιν ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νόμου διὰ προγενεστέρων ἀρθρων ἐπιβαλλόμενον «φόρον ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν», ὅστις ἡδύνατο εὐχερῶς πῶς νὰ παρακαμφθῇ διὰ τῶν ἐν ζωῇ δωρεῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπήγαγε καὶ τὰς ἐν ζωῇ δωρεᾶς εἰς τὸν αὐτὸν περίπου κατὰ ποσὸν φόρον, ὑποβαλὼν καὶ ταύτας εἰς τὰς αὐτὰς με ἐκείνας διατυπώσεις σχετικῶς με τὴν εἰσπραξίαν τοῦ φόρου, δὲν ὑπῆρχε δὲ λόγος νὰ ἐξαιρέσῃ ἐν τῷ ἀρθ. 10 τὰς ἐν ζωῇ μεταξὺ συζύγων δωρεᾶς, διότι καὶ διὰ τοιούτων ἔτι δωρεῶν ἡδύνατο νὰ παρακαμφθῇ ἡ φορολογία ἐκείνη, καθόσον ἴσως δὲν ἡδύνατο αἱ δωρεαὶ αὗται ἐκ τῶν ὑστέρων εὐχερῶς νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰ ἀρθ. 1 καὶ 2 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, τὰ ρυθμιζόμενα κατὰ τὴν φορολογίαν τῶν αἰτίων θανάτου δωρεῶν ὅθεν ἐνταῦθα ὑπεμφαίνεται ὁ τοῦ Νομοθέτου λογισμὸς, ἀλλ' ὅπως δὴποτε ὁ Νόμος εἶνε ἐφαρμοστέος, καθὼς Νόμος.

Παρατηρητέον προσέτι, σχετικῶς πρὸς τὸν αὐτὸν ΓΤΥΑ' νεαρὸν Νόμον, ὅτι οὗτος, καίτοι ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀρθ. 10 ἀνεξαιρέτως πάσας τὰς ἐν ζωῇ δωρεᾶς ὑποβάλλει εἰς φόρον, δὲν διαγράφει τὸν τρόπον τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν δωρεῶν τῶν κλητῶν ἐκείνων, αἵτινες δύναται νὰ συντελεσθῶσι καὶ ἄνευ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου ἴσως σιωπηρῶς διὰ τὸ δυσχερὲς τῆς βεβαιώσεως ἀπαλλάσσει ταύτας τοῦ φόρου.

Ἐν τέλει σχετικῶς πρὸς τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου ΓΤΥΑ' Νόμου δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι δι' αὐτοῦ ἐπινοεῖται εἰς τὸ ἐπικυρῶν τῶν κληρονομιῶν κ.λ.π. φορολογία, καθόσον αἱ μὲν κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι φορολογουμέναι ἦδη εἶναι, ἦτοι κατὰ τὸν Νόμον ΑΧΚΕ' (ἀρθ. 27 καὶ 43) καὶ κατὰ τὸν ΓΤΥΑ' σπουδαίως, αἱ δὲ αἰτίαι θανάτου δωρεᾶς τρεῖς, ἦτοι δις μὲν κατὰ τὸν Νόμ. ΑΧΚΕ' (ἀρθ. 24 ἐδάφ. 3 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νόμ. ΒΡΠΒ') ἀφ' ἐνός καὶ ἀρθ. 27 καὶ 43 ἐξ ἄλλου, ἄπαξ δὲ κατὰ τὸν Νόμον ΓΤΥΑ' καὶ αἱ ἐν ζωῇ δωρεαὶ ἐπίσης δις.

Παρατηρητέον ἔτι ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ νεαροῦ τοῦτου ΓΤΥΑ' Νόμου καθιερούμεναι πρὸς βεβαιώσιν καὶ εἰσπραξίαν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένου φόρου δικτυώσεις, πολλὰς ἴσως παρεβάλλωσι δυσχερείας εἰς τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τῶν συναλλαγῶν, ἂν μὴ καὶ ἑτέρως ἐλλείψῃς ὁ Νόμος οὗτος ἐν τῇ ἐφαρμογῇ παρουσιάσῃ.

Ἀθήνησι: 12 Ἰανουαρίου 1910.

Χρ. Π. Γιῶνης
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος

Ἡ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 156 φύλλῳ τῆς «Δικαιοσύνης» δημοσιευθεῖσα αὐστηρὰ ἐτίκρσις τοῦ ἀρθ. 10 § β' νέου νόμου ΓΤΥΑ' ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου συναδέλφου κ. Κ. Παπαπάνου φρονῶ, ὅτι στερεῖται βάσεως ἀπροσμάχητου. Ὁ κ. Παπαπάνος ἰσχυρίζεται ὀρθῶς, ὅτι διὰ τῆς εἰρημένης διατάξεως τοῦ προμηθεθέντος νόμου, ἣτις ὀρίζει τὰ τῆς φορολογίας τῶν ἐν ζωῇ δωρεῶν μεταξὺ συζύγων, δὲν καταργουμένη αἱ περὶ ἀπαγορεύσεως τῶν δωρεῶν τούτων διατάξεις τοῦ Ρ. Δ. ἐξάγει ὅμως ἐκ τούτου τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐκ παραδρομῆς περιελήφθησαν ἐν τῷ νόμῳ αἱ μεταξὺ συζύγων δωρεαὶ ἐν ζωῇ καὶ ἐπομένως ἡ σχετικὴ διάταξις δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ἀποκτήσασα δύνανται νόμου.

Ἀλλὰ τὴν γνώμην ταύτην θεωρῶ πεπλανημένην διὰ τοὺς ἀκολουθοῦντας λόγους: Διότι α') κατὰ τὰς ἰσχυρούσας παρ' ἡμῖν σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀπαγορεύονται μὲν κατὰ κανόνα αἱ μεταξὺ συζύγων ἐν ζωῇ δωρεαὶ, ἀλλ' ἐπιτρέπονται αὗται θεωρούμεναι ἰσχυραὶ κατ' ἐξαιρέσιν ἐν ἰκαναῖς περιπτώσεσι, ἀναγκαφομέναις ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ. Ἰδοὺ ἐπομένως, ὅτι ὑπάρχουσι περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τῆς ρηθείσης διατάξεως, ἀδιάφορον ἐὰν αὗται ἐμφανίζωνται ἐν τῇ πράξει σπανίως. β') Ἀφῶ καὶ πᾶσα δωρεᾶ ἐν ζωῇ μεταξὺ συζύγων κυροῦται μὴ ἀνακαλουμένη ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ μέχρι τοῦ θανάτου του, τεκμαίρεται δὲ βεβαίως ἐκ τῆς παρὰ τὸν νόμον συνομολογήσεως τειχύτης δωρεᾶς ἢ κατὰ τὴν συνομολογήσιν αὐτῆς τοῦλάχιστον πρόθεσις τοῦ δωρητοῦ περὶ μὴ ἀνακλήσεως αὐτῆς, προδήλως ἔχει ἐφαρμογὴν ἢ διάταξις αὕτη καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῶν δωρεῶν τούτων μεταξὺ συζύγων, ἢ δὲ μεταγενεστέρᾳ ἀνάκλησις αὐτῶν δὲν ἐπιηρεάζει βεβαίως τὸ νόμιμον τῆς πρὸ ταύτης ἐπιβολῆς τοῦ φόρου. γ') Ὁ νόμος περιλαμβάνων καὶ τὰς μεταξὺ συζύγων ἐν ζωῇ δωρεᾶς ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένη φορολογία, οὐ μόνον κατ' οὐδὲν σφάλεται κατὰ τὰ εἰρημένα, νομίζω, ἀλλὰ καὶ ἐνδεχομένην καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ περὶ φορολογίας τῶν μεταξὺ συζύγων αἰτίων θανάτου δωρεῶν προλαμβάνει, διότι πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ φόρου ἀντὶ τῶν αἰτίων θανάτου δωρεῶν θὰ συνιστῶντο ὑπὸ τῶν συζύγων τοιαῦται ἐν ζωῇ με τὴν πρόθεσιν τῆς κυρώ-

σεως αὐτῶν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ δωρητοῦ. Καὶ ἡδύνατο μὲν ὁ νόμος οὗτος νὰ προλάβῃ τὴν καταστρατήγησιν ταύτην καὶ ἄλλως, ἦτοι, περιλαμβανόμενος ρητῶς ἐν ταῖς αἰτίαις θανάτου δωρεᾶς καὶ τὰς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ δωρητοῦ συζύγου κυρουμένας ἐν ζωῇ δωρεᾶς μεταξὺ συζύγων, ἀφῶ μάλιστα καὶ ὑπὸ νόμου χαρακτηρίζονται αὗται ὡς αἰτίαι θανάτου γενόμεναι, καὶ οὕτω νὰ ἀποφυγῇ τὴν ἀναγραφὴν ἐν ταῖς διατάξεσιν αὐτοῦ τῶν ἐν ζωῇ δωρεῶν μεταξὺ συζύγων. Ἄλλὰ καὶ ὡς ἔχει ὁ νόμος οὗτος, ὡς πρὸς τὴν περὶ τῆς πρόκειται διάταξιν, οὐ μόνον δὲν παρυσιάζει, ὡς φρονῶ, τὸ προεφημένον σφάλμα, ἀλλὰ καὶ πληρέστερος ἀποβίνει περιλαμβανόμενος καὶ τὰς κατ' ἐξαιρέσιν νομίμως δωρεᾶς ἐν ζωῇ μεταξὺ συζύγων.

Ἐν Ἀθῆναις τὴν 11 Ἰανουαρίου 1910.

Σταυάτιος Α. Μπίδης
δικηγόρος

Ἀριθ. 9,603

Ἀποδεικτικόν

Ἐν Ἀθῆναις σήμερον τὴν 10 δεκάτην τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐνεακοστοῦ ὀγδόου (1908) ἔτους ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὥραν 11 π. μ. ὁ ὑποφαινόμενος δικαστικὸς κλητῆρ τῶν ἐν Ἀθῆναις Πρωτοδικῶν Ἀλέξ. Ἀντωνιάδης τῇ ἐγγράφῳ παραγγελίᾳ τοῦ δικηγόρου κ. Χρήστου Σκαπέσου πληρεξουσίου τοῦ Γεωργίου Γιάπαπα κατοίκου Πειραιῶς μετέβη καὶ ἐπέδωκα πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθῆναις Πρωτοδικῶν διὰ τὸν Ἰωάννην Δ. Μπάρακην πρῶην κάτοικον Ναυπλίου καὶ ἦδη ἀγνόστου διαμονῆς ἀντίγραφον ἐξ ἀπογράφου ἐκτελεστοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5607 τοῦ 1908 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθῆναις Πρωτοδικῶν πρὸς γνώσιν του καὶ διὰ τὰς νομίμως συνεπειᾶς καὶ ἐπιτασσόμενον ἵνα ἐμπροθέσωμαι τῷ πληρώσει 1) διὰ κεφάλαιον δραχ. 1739 καὶ 40/100, 2) τοὺς τόκους αὐτῶν πρὸς 9% ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς (30 Νοεμβρίου 1904) μέχρι σήμερον δραχ. 613.12. 3) διὰ τὰ ἐπιδικασθέντα ἐξόδα καὶ τέλη δρ. 36, 4) διὰ τὸ ἀπόγραφον, ἀντίγραφον, ἐπιταγὴν καὶ κοινοποίησιν καὶ δημοσίευσιν διὰ τοῦ τύπου δραχ. 40 ἦτοι ἐν ὄλω δραχ. δύο χιλιάδας τετρακοσίας ὀκτώ καὶ 52/100 (2408, 52/100) καὶ ταύτας ἐντόκως πρὸς 9% ἐτησίως ἀπὸ σήμερον ἄνω ἐξοφλήσεως. Καὶ εἰς ἐνδείξιν.

Ὁ λαβὼν Εἰσαγγελεὺς
Κ. Λυκουρτζὸς

Ὁ Δικ. κλητῆρ
Ἀλέξ. Ἀντωνιάδης

Ἀριθ. 141

Ἀποδεικτικόν

Ἐν Ἀθῆναις σήμερον τὴν 27 τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ 1909, ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὥραν 5 π. μ., ὁ ὑποφαινόμενος Δ. κλητῆρ τοῦ ἐν Ἀθῆναις Πρωτοδικῶν Χαράλ. Ἀγγελόπουλος, τῇ ἐγγράφῳ παραγγελίᾳ τοῦ δικηγόρου κ. Στεφ. Σακελλαριάδου, πληρεξουσίου τοῦ Δημητρίου Παυλίδου, κατοίκου Ἀθηνῶν, μετέβη καὶ ἐπέδωκα πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθῆναις Πρωτοδικῶν διὰ τὸν ἀντίδικον Ἀνδρέαν Χ. Καναλλόπουλον, κάτοικον Ἀθηνῶν, ἀγνόστου διαμονῆς ὄντα, ἀντίγραφον ἐξ ἀπογράφου ἐκτελεστοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7091 ἔτους 1909 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν μετὰ τῆς παραπόδας αὐτοῦ καὶ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1909 παραγγελίας, ἐχούσης οὕτω: Πᾶς ἀρμόδιος δικαστικὸς κλητῆρ ἐπιδοτῶ νομίμως ταύτην πρὸς τὸν ἀντίδικον ἢ πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθῆναις Πρωτοδικῶν διὰ τὸν ἀντίδικον, ἀγνόστου διαμονῆς εἰς ἐμὲ ὄντα, πρὸς γνώσιν του διὰ τὰς νομίμως συνεπειᾶς καὶ ἐπιτασσόμενον ἵνα ἐμπροθέσωμαι μοι πληρώσει: 1) δι' ἐκδικασθέντα ἐξόδα καὶ τέλη δραχ. 29 καὶ 2) δι' ἀπόγραφον, ἀντίγραφον, παραγγελίαν, ἐπιταγὴν, ἐπίδοσιν, ταχυδρομικὰ καὶ συμβουλήν δικηγόρου περὶ τὴν ἐκτέλεσιν δραχ. 13, ἦτοι ἐν ὄλω δραχ. 42 ἐντόκως ἀπάσας ἀπὸ ταύτης ἕως ἐξοφλήσεως. Ἄλλως εἰσπραχθήσονται ἀναγκαστικῶς, ἐκτελουμένης ταύτης κατὰ τὰς σχετικὰς τοῦ Νόμου διατάξεις. Ἐπὶ δ' ἐν τέλει πρὸς τὸν ἀντίδικον, ὅτι ἀντικλητῆρ μου διορίζω ἐν Αἰγίῳ τὸν κ. Κωνσταντῖνον Βασιλειάδην, καφεπωλῆν, κάτοικον Αἰγίου κλ. Καὶ εἰς ἐνδείξιν.

Ὁ λαβὼν κ. Εἰσαγγελεὺς

Α. Σπηλιάδης

Ὁ Δικ. κλητῆρ
Χ. Ἀγγελόπουλος

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΣΠΥΡ. Σ. ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ

Ἡ ΠΟΛΙΤΙΚὴ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΩΣ ἸΣΧΥΕΙ ἘΝ ἙΛΛΑΔΙ

Ἐξεδόθη τὸ τρίτον τεῦχος τοῦ δευτέρου τόμου ἐκ ἐσιδήσιν 175.

Τιμᾶται δρ. 4,65

Τύποις Π. Α. Πετράκου